

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Hyvinvointialueiden rahoitusmallin 3. vaiheen muutokset

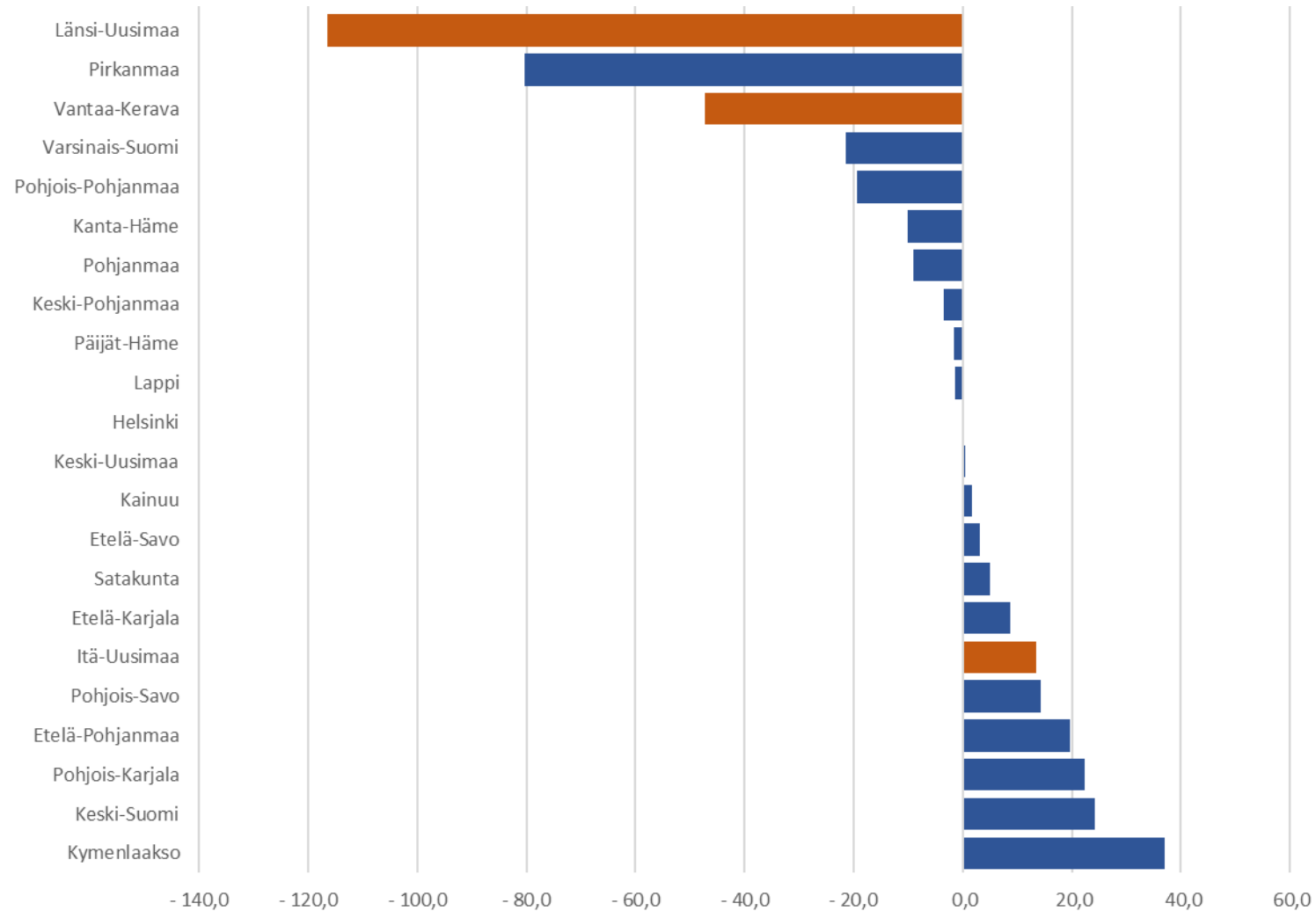
Markus Syrjänen

3.6.2026 Hallintovaliokunta

Hyvinvointialueiden alijäämien muutos 2023-2024, milj. euroa

Lähteet: Uudenmaan alueiden tilinpäätösesitykset 3/2025, muiden alueiden ennakkolliset tiedot 1/2025 (Valtiokonttori)

Hyvinvointialueiden rahoituksen peruspilarit

Objektiivinen ja luotettava laskennallinen rahoitus

- Tarveperusteinen, yksilöille yhdenvertainen
- Kannustaa julkisen talouden tasapainoon
- Kannustaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen

Ongelmat HE:ssä

- Muutosten valikointi niiden lyhyen aikavälin kustannusvaikutusten perusteella
- Diagnoosipohjan manipulointi vastoin THL:n esityksen (yksityisten diagnoosien poissulkeminen)
- Uuden ei-asiantuntijavalmisteluun perustuvan kriteerin luominen: perälautamalli (41§)

Tehokkaat keinot yksittäisen alueen tukemiseen

- Laissa kattava keinovalikoima:
 - ennakollinen ohjaus
 - arviointimenettely
 - lisämääräraha
 - alijäämien kattamisajan pidennys

Ongelmat HE:ssä

- Pääongelma: näitä keinoja ei käytetä tai kehitetä

Diagnoosipohja ja perälauta

- Diagnoosipohjan rajoittamisen ongelmat
 - Suurin ongelma on se, että lääketieteellisiä diagnooseja käytetään myös sosiaalihuollossa ja vanhustenhuollossa → yksityisten diagnoosien poistaminen vääristää sosiaali- ja vanhuspalvelujen tarvemäärittystä
 - THL esitti laajaa diagnoosipohjaa ja yksityisen palvelujen käytön uutta, rahoitusta vähentävää kriteeriä
- Rahoituksen vähimmäistasoa koskeva tasaus, perälauta (41§)
 - Esitykseltä puuttuu analyyttiset perustelut
 - Sote-kustannuksia pystyy skaalaamaan alaspäin (paremmin kuin kunnissa)
 - Nimelliseen rahoituksen kasvuun (maksettava rahamäärä) kiinnitetty kriteeri ei toimi ollenkaan, jos inflaatio kiihtyy

”Julkisen talouden kestävyys kannalta on välttämätöntä, että hyvinvointialueet kykenevät hillitsemään sote-palvelujen kustannusten kasvua ja että hyvinvointialueiden taloudenpito pysyy laskennallisen rahoitusmallin puitteissa. Rahoitusjärjestelmän ja talouden ohjausmallin toimivuus ja uskottavuus ovat tässä olennaisia.”

Uudistuva ja kestävä Suomi, Valtiovarainministeriön virkamiespuheenvuoro 2022:77, s. 36